

**A KÖZSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉGEK ELLENTÉTELEZÉSÉRŐL,
VALAMINT A BEVÉTELEKKEL NEM FEDEZETT INDOKOLT KÖLTSÉGEK
SZÁMÍTÁSÁNAK SZABÁLYAIRÓL**

I. A költségtérítés számításának általános szabályai

Az Európai Parlament és az Európai Tanács 2009. december 3-án hatályba lépett, a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1370/2007/EK rendeletében meghatározott elvekkel összhangban a vasúti közszolgáltatások biztosításáért felelős Megrendelő megtéríti a szolgáltatást végző Szolgáltatónak a közszolgáltatás teljesítésével kapcsolatban felmerülő, bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit, valamint a nyereséget azzal a feltétellel, hogy a költségtérítés nem vezethet a közszolgáltatást végző társaság közszolgáltatás keretében végzett tevékenységének túlkompenzációjához.

Szolgáltató a számára gazdasági hátránnyal járó közszolgáltatást csak ellentételezés fejében köteles végezni (közzolgáltatási kötelezettség).

Megrendelő közszolgáltatási kötelezettséget abban az esetben tarthat fenn vagy rendelhet el, ha

- a) az adott közszolgáltatás biztosítását a köz érdeke megköveteli, és
- b) a közszolgáltatás gazdaságos ellátása más módon nem biztosítható, továbbá
- c) a Szolgáltatónak megtéríti a közszolgáltatási kötelezettség végzéséből eredő valós veszteségét.

II. A közszolgáltatási kötelezettségekért járó költségtérítés

Szolgáltató – utólagos elszámolási kötelezettség mellett – a közszolgáltatási kötelezettségekből adódó, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek, valamint az észszerű nyereség erejéig ellentételezésre jogosult.

Megrendelő a finanszírozási és hatékonysági elvárási szabályok teljesítésének érdekében törekszik arra, hogy a vasúti közszolgáltatás 13. számú mellékletben meghatározott tarifáit a társadalom-, és közlekedéspolitikai elvárásoknak megfelelően rendszeresen felülvizsgálja, szükség szerint módosítsa. Ennek során figyelembe veszi a Központi Statisztikai Hivatal által közölt, a tárgyévet megelőző időszakra vonatkozó fogyasztói árindex változását.

Felek a tárgyévi, valamint a tárgyévet követő két évi költségtérítési összegének felső határát a tárgyévet megelőző év december 15-éig a költségvetés teherviselő képességére, a menetrendi teljesítményekre, valamint a várható bevételekre és költségekre figyelemmel felülvizsgálják és a záradék aláírásakor véglegesítik.

III. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek, az ágazatban szokásos észszerű nyereség, és a közszolgáltatási költségtérítés számításának szabályai

A gazdasági hátránnyal járó közszolgáltatási tevékenység közszolgáltatásként történő fenntartásával összefüggésben a Szolgáltatónál felmerült, a tárgyévi bevételekkel nem fedezett indokolt költség megállapítása az alábbi eljárás szerint történik:

1. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek számításának alapja a Szerződés 6. számú mellékletében szereplő adattáblában bemutatott tárgyévi közvetlen költségek, a közvetett, valamint az általános költségek együttes összege, valamint a tárgyévi költségtérítés összegét nem tartalmazó személyszállítási bevétel (továbbiakban: bevétel) azzal, hogy az adattáblában bemutatott közszolgáltatási költségek-ráfordítások és közlekedési bevételek az alábbiakban felsorolt tételeket nem tartalmazzák (kivétekként kezelt tételek):
 - a) saját tárgyi eszközök és követelések értékvesztése és az értékvesztések visszaírása
 - b) fizetett és továbbhárított bírság, büntetés, szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos kötbér
 - c) értékesített, térítés nélkül átvett és átadott, valamint apporthoz kapcsolódó eszközök bevétele és ráfordítása
 - d) közvetített szolgáltatások bevétele és költsége
 - e) céltartalék képzés ráfordítása és a céltartalék felhasználás bevétele
 - f) kapott osztalék
 - g) saját teljesítmények aktiválандó költsége és aktivált értéke
 - h) valamint a halasztott bevételek és a kapcsolódó támogatott beruházások (halasztott bevétellel egyező mértékű) értékcsökkenése.
2. A bevételekkel nem fedezett indokolt költség az 1. pontban meghatározott indokolt költségek és bevételek különbözete, figyelembe véve a 6. és 7. pontban írtakat.
3. A közszolgáltatási költségtérítés az indokolt költségek és a bevételek különbözete, a külön meghatározott feltételek szerint megállapított nyereség (a továbbiakban: nyereség) összegével növelve figyelembe véve a hatékonysági elvárás teljesítésével, illetve nem teljesítésével összefüggően az V., VI. és VII. pontban meghatározott előírásokat..
4. Az észszerű nyereség maximális mértéke a közszolgáltatási tevékenység költségápolon elkülönített saját tőke legfeljebb 9,13 %-a, amelynek tárgyévre vonatkozó konkrét mértékét a költségvetés mindenkori teherviselő képességének függvényében - a tárgyévre vonatkozó Záradék rögzíti.
5. Az észszerű nyereség összegét a folyósítást követően a Szolgáltató elsősorban a közszolgáltatás jelen Szerződésben megfogalmazott elvárásainak teljesítéséhez szükséges fejlesztések finanszírozására fordítja, beleértve a beruházási célú hitelek tőketörlesztésének az összegét is, a Megrendelővel előzetesen egyeztetetten.
6. Amennyiben a Szolgáltató a megelőző évben (években) felmerült költségcsoportonkénti költségcsintjében vagy bevételeiben az általános gazdasági folyamatoktól eltérő, +/- 5%-ot meghaladó (jelentős mértékű) változás következik be az egyes költségcsoportok, bevételi csoportok vagy az indokolt összköltség értékében,

a Szolgáltató az eltérés okát és mértékét számszerűen és szövegesen indokolja a Megrendelő részére benyújtandó éves adatszolgáltatás során.

7. A jelentős mértékű változás elfogadásáról Szolgáltató által benyújtott, szöveges és számszerű indokolás alapján Megrendelő – az államháztartásért felelős miniszter vagy kapcsolattartója álláspontjának ismeretében – dönt.

IV. Hatékonysági mutató és hatékonysági elvárás

1. A hatékonysági elvárás mértékét a Megrendelő a tárgyévet megelőző évi **fajlagos működési költséghez viszonyított fajlagos működési költség változás** arányában határozza meg.
2. A fajlagos működési költség a menetrendi ülőhely-kilométerre vetített működési költség, ami a III.1 pontban meghatározott költségek és ráfordítások az értékcsökkenés, infrastruktúra használati és eladott áruk beszerzési értéke és eladott szolgáltatás költségek nélkül.
3. Amennyiben a gazdasági környezet változásának, illetve megrendelői döntések okán az indokolt költségek tekintetében jelentős változás alakul ki, a Megrendelő köteles a tárgyévre vonatkozó Záradékbán rögzíteni az adott évre elvárt hatékonysági mutató felülvizsgált, elvárt szintjét.
4. A szerződés időtartama alatt a fajlagos működési költség mutató előző évi értékéhez viszonyított változása nem haladhatja meg az adott évi képzett index változásának 90 %-át. A képzett index a KSH által közzétett (1.2.3.2 adattábla) ipari termelői árindex tárgyévi átlagának 60 %-ának és az iparban foglalkoztatottak bérének tárgyévi átlagos változásának (20.2.1.48 adattábla) 40%-ának összegéből képzett index.

V. A hatékonysági elvárások nem teljesítésének következményei, illetve az ágazatban szokásos észszerű nyereség számításának szabályai

1. A Szolgáltatónak e melléklet II. és III. pontja szerint számított költségtérítés részeként járó észszerű nyereség összegét a IV. pontban meghatározott hatékonysági elvárás mértékének teljesítése vagy nem teljesítése változtatja.
2. A tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás mértékének nem teljesítése esetén a Megrendelő a Szolgáltatónak járó költségtérítés észszerű nyereség összegét vagy annak egy részét az alábbiak szerint visszatarthatja:
 - a. a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás (elvárt költségfedezeti arány) nem teljesítése esetén 1 %-ot, ezen felül
 - b. a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárástól (elvárt költségfedezeti aránytól) 0,25%-nál (0,25 százalékpontnál) nagyobb elmaradás esetén arányosan, minden 0,25 %-os (0,25 százalékpontos) fedezeti hányad csökkenés esetén további 1 %-ot, összesen legfeljebb 5 %-ot.

A visszatartás százalékban meghatározott mértékének vetítési alapja a társaság közszolgáltatási bevétele.

3. A tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás mértékének teljesítése esetén a Megrendelő a Szolgáltatónak e melléklet II. és III. pontja szerint járó költségtérítés észszerű nyereség összegét az alábbiak szerint növeli:

- i) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás (elvárt költségfedezeti arány) elérése esetén 1 %, ezen felül
- j) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás (elvárt költségfedezeti arány) 0,25%-nál (0,25 százalékpontnál) nagyobb mértékű túlteljesítése esetén arányosan, minden további 0,25 %-os (0,25 százalékpontos) növekedése esetén 1 %, összesen legfeljebb 5 %.

A hatékonysági elvárás teljesítése után járó százalékban meghatározott bonus vetítési alapja a társaság közszolgáltatási bevétele

Az észszerű nyereség mértékét úgy kell meghatározni, hogy a költségtérítés, az észszerű nyereség és a közszolgáltatási szerződés 8. sz. mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer és 5. sz. melléklet szerinti adatszolgáltatás alapján kimutatható jelen melléklet VII.1 Szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók havi elért értékei alapján járó bonus/malus figyelembevételével kerül meghatározásra a III. 4. pontban foglalt határok között.

VI. A szolgáltatási szintek és minőségi követelmények meghatározása, valamint a minőségi elvárások teljesítésének hatása az észszerű nyereségre

A közszolgáltatási szerződés 8. sz. mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer és 5. számú melléklet szerinti adatszolgáltatás alapján kimutatható jelen melléklet VII.1 Szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók havi elért értékei alapján a Szolgáltató mérési szempontként legalább a tárgyévi záradékban meghatározott szolgáltatási szinteket nyújtja.

Az e melléklet III. és V. pontjai alapján meghatározott elvonás, vagy nyereség összegét a szerződés záradékában követelményenként meghatározott szolgáltatási szint teljesítése, vagy nem teljesítése követelményenként további 1 százalékkal (összesen legfeljebb 10 százalékkal) változtatja. A minőségi elvárások teljesítése, illetve túlteljesítése az észszerű nyereséget növeli, az esetleges elvonás mértékét csökkenti, a minőségi elvárások nem teljesítése az észszerű nyereséget csökkenti. A szolgáltatással kapcsolatban elvárt minőségi mutatók teljesítése után járó bonus/malus vetítési alapja a III. és V. pont szerint meghatározott észszerű nyereség összege.

VII. Ösztönzési rendszer: éves Szolgáltatói teljesítmény értékelése és az eredmények pénzügyi vonatkozásai

Az aktuális menetrendi évre vonatkozóan a közszolgáltatási szerződés jelen mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer alapján Szolgáltató mérési szempontként legalább a közszolgáltatási szerződés záradékában rögzített szintet nyújtja, amely a folyamatos minőségfejlesztés szempontjait is figyelembe veszi. Az előírt szolgáltatási szint nem lehet kisebb, mint az előző évre megállapított szint.

Megrendelő az éves elvárt szinteket a Szolgáltató bevonásával állapítja meg úgy, hogy az egyaránt tükrözze a Szolgáltató bázisévi teljesítményhez viszonyított minőségfejlesztési lehetőségeit és az utasok szolgáltatásminőséggel szembeni jogos elvárásait.

A közszolgáltatási szerződés jelen mellékletében meghatározott nyereség növelésének és visszatartásának összegét a szegmensenként és követelményenként meghatározott szolgáltatási szint teljesítése az alábbiak szerint befolyásolja.

- a) Ha az adott szegmensnél és követelménynél értelmezett tárgyévi teljesítés alacsonyabb, mint 99 százalék, a tárgyévi szintelőírás 0,5 százalékpontos mértéket meghaladó teljesítése szegmensenként és követelményenként a nyereség összegét 1 százalékkal növeli, nem teljesítése szegmensenként és követelményenként 1 százalékkal csökkenti.
- b) Ha az adott szegmensnél és követelménynél értelmezett tárgyévi teljesítés legalább 99 százalék, tárgyévi szolgáltatási előírás teljesítése a nyereség összegét 1 százalékkal növeli.
- c) A szolgáltatási szintekből származó nyereséget növelő és visszatartó korrekció legalacsonyabb értéke -10 százalék, legmagasabb értéke +10 százalék lehet. Ha az a)-b) pontok alapján számított korrekció ezen intervallumnál alacsonyabb, -10 százalékot kell figyelembe venni; ha magasabb, +10 százalékot.

A szolgáltatási szint után járó bonus/malus vetítés alapja a közszolgáltatási szerződés záradékában meghatározott nyereség összege.

1. A szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók:

- I. Szolgáltatás-ellenőrzés alapján mért szolgáltatási színvonal: szolgáltatásellenőrzés alapján mért szolgáltatási színvonal: a 8. mellékletben rögzített módszertan alapján képzett teljesítmény-érték.
- II. Menetrendszerűség: 5 perccel meghaladó késések aránya: a részben vagy teljes útvonalon leközlekedett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek tényleges végállomási érkezési időpontja a menetrendben meghirdetettthez képest legalább 5 perccel van később ($5'59'' < \text{késéssel közlekedő vonatok aránya}$).
- III. Menetrendben megkívánt összetételű és minőségű szolgáltatások: a részben vagy teljes útvonalon leközlekedett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek a vonatösszeállításnak megfelelő, vagy attól pozitív irányban eltérő összetételben, valamint a menetrendben meghirdetettnek megfelelő, vagy attól pozitív irányban eltérő minőségben közlekednek.
- IV. Menetrendben meghirdetett vonatok leközlekedtetése: a menetrendben meghirdetett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek teljes útvonalon leközlekedtek.

